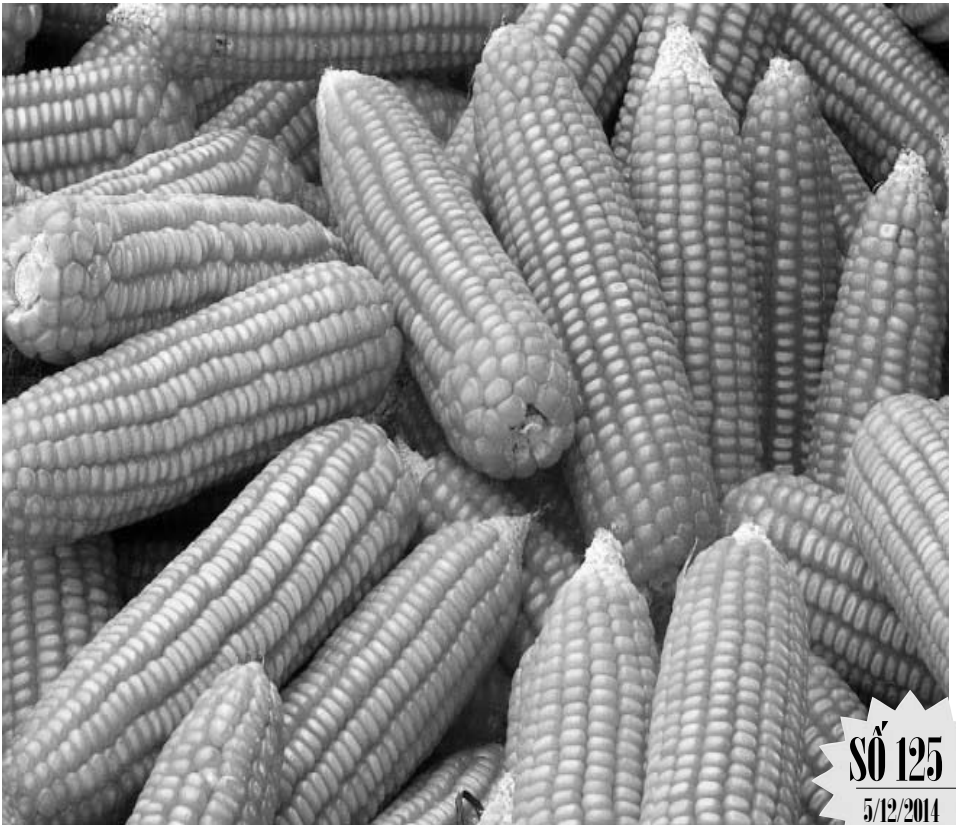

Phổ biến kiến thức

BẢN TIN NỘI BỘ CỦA LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT VIỆT NAM

Kỹ thuật tăng năng suất ngô

SỐ 125

5/12/2014

BẢN TIN PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

Chịu trách nhiệm xuất bản

- TS Phan Tùng Mậu
Phó Chủ tịch Liên hiệp các
Hội Khoa học & Kỹ thuật
Việt Nam

Ban Cố vấn chuyên môn

- TS Phạm Văn Tân

Ban biên tập

- Nguyễn Minh Quang
- Đặng Vũ Cảnh Linh
- Tổng Văn Đĩnh

Thư ký biên tập

- Phạm Thị Bích Hồng
- Trần Mạnh Hùng

Trình bày

- Quý Linh
- Duy Anh

Bản tin xuất bản định kỳ 1
số/tháng. Mọi thông tin
phản hồi về nội dung xin liên hệ
Ban Thông tin và
Phổ biến kiến thức:
Địa chỉ: 53 Nguyễn Du, Hà Nội
Điện thoại: (04) 3.9432206
Fax: (04) 3.8227593
Email: sinhthanh@gmail.com

TRONG SỐ NÀY

TIN TỨC - SỰ KIỆN

TPHCM: Xóa
nhà tạm, dột
nát trước ngày
31/12/2014 .3

KHOA HỌC THƯỜNG THỨC

Hình ảnh phác hoạ
đầu tiên của cơ chế hình
thành ký ức .5

NÔNG - LÂM - NGƯ NGHIỆP

Thoát nghèo nhờ
chuyển đổi
cơ cấu nông nghiệp .13

SỨC KHOẺ

Tác dụng của
cây rau khúc .21

GỖ CỬA NHÀ TƯ VẤN

Giải đáp thắc mắc
về vấn đề xã hội .30

Ninh Bình: Quảng Lạc tập trung xây dựng đường giao thông

Quảng Lạc là xã miền núi của huyện Nho Quan (Ninh Bình) với 72% dân số là người dân tộc Mường. Mặc dù điều kiện kinh tế còn nhiều khó khăn, người dân Quảng Lạc vẫn tích cực tham gia phong trào xây dựng NTM. Với phương châm "Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra và dân hưởng lợi", lãnh đạo địa phương đã đẩy mạnh tuyên truyền nâng cao nhận thức cho người dân hằng hái, nỗ lực tham gia thực hiện phong trào làm đường giao thông nông thôn. Toàn xã đã làm mới hơn 3km đường giao thông, mở rộng được 50% tuyến trục đường nội thôn của xã. Nhân dân đã tự nguyện hiến hàng trăm m² đất, đóng góp tiền và nhiều ngày công lao động xây dựng tuyến đường liên thôn, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân và các phương tiện giao thông đi lại. Hiện xã đã hoàn thành 7/19 tiêu chí.

CHÂU NGHĨA

TPHCM: Xóa nhà tạm, dột nát trước 31/12/2014

UBND TPHCM vừa giao Ban Chỉ đạo Chương trình xây dựng nông thôn mới của 5 huyện ngoại thành phối hợp với các đơn vị đẩy nhanh tiến độ thực hiện xóa nhà tạm, dột nát; phân đầu hoàn thành trước ngày 31/12/2014. Theo thống kê, tổng số nhà tạm, dột nát trên địa bàn các huyện là 2.368 căn. Trong đó, huyện Cần Giờ có 757 căn, huyện Bình Chánh có 696 căn, huyện Củ Chi có 466 căn, huyện Nhà Bè

có 288 căn và huyện Hóc Môn có 161 căn. Tổng kinh phí để xóa toàn bộ số nhà tạm, dột nát nói trên vào khoảng 85,8 tỷ đồng.

SON TRANG

Tiền Giang: 4 xã đạt 19/19 tiêu chí nông thôn mới

Qua hơn 3 năm triển khai thực hiện Chương trình Mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới, đến nay trên địa bàn tỉnh Tiền Giang đã có 4 xã gồm: Tân Mỹ Chánh (TP Mỹ Tho), Tân Thanh (huyện Cai Bè), xã Tam Bình (huyện Cai Lậy) và xã Bình Nghị (huyện Gò Công) đã đạt 19/19 tiêu chí. Hiện tại, các địa phương đang hoàn chỉnh hồ sơ trình UBND tỉnh xét công nhận xã nông thôn mới trong năm 2014. Mục tiêu đến cuối năm 2015, toàn tỉnh Tiền Giang có 29/145 xã cơ bản đạt chuẩn nông thôn mới. Đến năm 2020 có 50% số xã đạt tiêu chí nông thôn mới và 50% số xã còn lại đạt 14/19 tiêu chí.

TP

Khoa học lý thú

Biến đổi khí hậu làm giảm tốc độ gió

Theo các nhà nghiên cứu khí hậu thuộc Bang Iowa (Hoa Kỳ), giảm tốc độ gió có thể gây ra nhiều ảnh hưởng không chỉ cho ngành công nghiệp năng lượng gió.

Kết quả nghiên cứu do Sara C. Pryor, giáo sư ngành Khoa học khí hậu tại Đại học Indiana Bloomington đứng đầu cho thấy, tốc độ gió trên khắp nước Mỹ đã giảm trung bình từ 0,5% tới 1% mỗi năm kể từ 1973. Gene Takle, một giáo sư chuyên về khoa học địa chất, khí hậu và nông nghiệp cho biết ở Iowa, bang đứng thứ hai cả nước về công suất khai thác năng lượng gió, tốc độ gió hàng năm giảm xuống theo tỷ lệ đúng bằng tỷ lệ giảm bình quân của các vùng còn lại.

Nghiên cứu đã xem xét 8 gói dữ liệu về gió gồm: Các số đo tốc độ gió thu được từ thiết bị đo đạc, số liệu kết hợp tạo ra từ phép đo thực tế và các mô hình khí hậu trên máy tính, cùng hai mô hình khí hậu khác.

Nhưng nhóm các nhà nghiên cứu về khí hậu còn đưa ra nhiều vấn đề khác

nữa. Ví dụ như gió vẫn giúp cây trồng được làm mát và thoáng khí. Tốc độ gió thấp hơn có thể đồng nghĩa với nhiệt độ cánh đồng cao hơn và năng suất mùa màng thấp đi. Gió thổi chậm cũng có khả năng khiến sương đọng lại lâu hơn trên cây trồng. Điều này có thể dẫn tới các vấn đề về nấm và nhiều bệnh thực vật khác, làm giảm năng suất thu hoạch được. Ở các đô thị, tốc độ gió thấp có khi đồng nghĩa với tăng nhiệt độ và mức ô nhiễm môi trường. Và đây cũng là một vấn đề khi thành phố phải đối mặt với nắng nóng, gió sẽ không

thực hiện tốt chức năng giảm nhiệt như trước đây, do đó nhiệt có cơ hội tích tụ và càng lên cao.

Các nhà nghiên cứu cho rằng biến đổi khí hậu đang gây ảnh hưởng tới tốc độ gió. "Chúng tôi có lí do để nghĩ rằng sự nóng lên toàn cầu sẽ khiến tốc độ gió giảm đi ở vùng cận nhiệt đới và ôn đới. Tuy nhiên, chúng tôi vẫn muốn xác nhận lý thuyết này bằng các số liệu cụ thể và những kết quả hiện đang thu được khiến chúng tôi cho rằng giả thuyết này đang đi đúng hướng".

LN

(Theo Science Daily)

Chuột giúp hiểu rõ hơn về quá trình phát triển ngôn ngữ

Các nhà khoa học thuộc Phòng thí nghiệm Chuột tại Trung tâm Helmholtz Munich (Đức) vừa tạo ra một mẫu chuột được đưa thêm gene *Foxp2* - được biết đến với vai trò là gene ngôn ngữ chính của người. Họ đã phân tích hơn 300 thông số bao gồm khả năng nghe và quan sát, mật độ xương, các chức năng trao đổi chất thiết yếu và một số chức năng thần kinh để thấy sự thay đổi trong hành vi thăm dò và giảm sút trong hoạt động di chuyển. Tiếp theo, các nhà khoa học đã phân tích mẫu chuột dị hợp tử mà cơ thể bị mất một trong hai bản sao thông thường của gene *Foxp2*. Ở những con chuột này, khả năng nghe và học hỏi bị giảm sút so với chuột khỏe mạnh thông thường, có nhiều mỡ và ít cơ bắp hơn, ăn nhiều và tiêu hao nhiều năng lượng hơn. Các nhà khoa học khẳng định những thay đổi do gene này gây ra trên não là một bước tiến hóa cho phép con người có được lợi thế về ngôn ngữ và tiếng nói.

AN KHUẾ

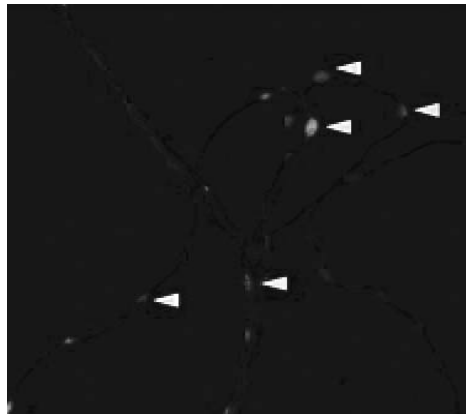
(Theo Science Daily)

Hình ảnh phác họa đầu tiên của cơ chế hình thành ký ức

Để có thể tồn tại và khẳng định được mình, chúng ta luôn cần phải có khả năng tiếp thu và khả năng tạo nên những ký ức mới. Trong một cuộc nghiên cứu mới đây, các nhà khoa học tại Viện Thần kinh Montreal, Đại học McGill và Đại học California, Los Angeles lần đầu tiên đã chụp được hình ảnh một cơ chế, đặc biệt là sự chuyển đổi prôtêin - một quá trình nằm sâu bên trong sự hình thành ký ức. Nghiên cứu này cung cấp hình ảnh đầu tiên chứng minh rằng khi một bộ nhớ mới được hình thành thì cũng sẽ sản sinh các prôtêin mới quanh khu vực đó tại các khớp thần kinh - nơi gặp nhau của các tế bào thần kinh - làm tăng sức liên kết của các khớp thần kinh và củng cố bộ nhớ của bộ não. Nghiên cứu có ý nghĩa quan trọng, mang lại sự hiểu biết sâu hơn về cách từng ký ức được tạo nên và khả năng kiểm soát, điều chỉnh ký ức đó theo thời gian thực, giúp ta hiểu được một cách tỉ mỉ về quá trình hình thành các bộ nhớ.

A.KHUẾ

(Theo Science Daily)

THAI PHỤ DỪNG MỸ PHẨM:

Đẹp mẹ, hại con

Khi có thai da của sản phụ nhạy cảm hơn

Ảnh: TH

Ngày càng có nhiều bằng chứng khoa học cho thấy, việc lạm dụng một số loại mỹ phẩm nhất định trong thời gian mang thai có thể sẽ khiến các em bé khi chào đời sẽ mắc dị tật.

Pháp là nước đi đầu trong việc đưa ra kế hoạch dán nhãn sản phẩm không thích hợp với phụ nữ mang thai. Cơ quan An toàn Sức khỏe Pháp mới đây đã thông báo

kế hoạch đưa ra một loại logo nhất định, dán trên các sản phẩm làm đẹp để người tiêu dùng có thể dễ dàng nhận biết sản phẩm này có thích hợp sử dụng cho bà bầu hay không. Động thái này của Pháp chủ yếu nhắm đến các loại hóa chất trong họ paraben và phthalates, với khả năng làm tăng nguy cơ dị dạng ở thai nhi, cũng như nguy cơ ung thư sau này.

Những nghiên cứu trên thế giới

Theo kết quả nghiên cứu mới của các nhà khoa học thuộc Đại học Tổng hợp London (Anh), nhóm phụ nữ thường xuyên làm việc cùng các đồng nghiệp thích sử dụng những sản phẩm làm đẹp tóc, sẽ làm tăng nguy cơ thai nhi mắc chứng hypospadias - một dị tật bẩm sinh ở dương vật, làm cho quy đầu hoặc da quy đầu phát triển không hoàn toàn. Nếu không được điều trị, dị tật này sẽ ảnh hưởng đến khả năng tình dục, khả năng sinh sản khi bé trưởng thành. Ngoài ra, một số loại sơn móng, một số mùi bay hơi khác, chẳng hạn như nước hoa... hoặc một số sản phẩm trang điểm cũng có chứa chất phthalate cũng gây hại cho sức khỏe thai phụ. Nghiên cứu cho thấy, phụ nữ sử dụng nhiều các loại thuốc xịt tóc trong thời gian mang thai, tăng gấp đôi nguy cơ con sinh ra mắc các khiếm khuyết về bộ máy tiết niệu.

GS Richard Sharpe thuộc Hội đồng Nghiên cứu Y khoa Anh cũng đã tiến hành những nghiên cứu trên chuột cho thấy, hệ sinh sản của bào thai nam có thể bị hỏng ngay trong 8 tuần đầu tiên của thai kỳ do các hóa chất tìm thấy trong rất nhiều loại mỹ phẩm. Những tổn hại này có thể gây vô sinh hoặc ung thư tinh hoàn - cả hai bệnh lý đang ngày càng gia tăng trên thế giới hiện nay.

Phụ gia mỹ phẩm gây dị tật thai nhi

Theo TS Trần Danh Cường, Phó Giám đốc Trung tâm Chẩn đoán trước sinh, Phó trưởng khoa Sản, Bệnh viện Phụ sản T.Ư cho biết, xét về phôi thai học, thời gian từ khi thụ thai đến lúc thai 12 tuần tuổi là thời gian hình thành, bắt đầu phát triển và hoàn thiện các tổ chức cơ thể, hình thành các tạng, hệ thống các cơ quan trong phôi. Tất cả mọi bất thường, để lại những

hậu quả về hình thái, như dị dạng, biến dạng các chi, hay dị tật tim... đều có thể xảy ra trong thời gian ngắn khoảng từ 7 - 10 tuần. Việc sử dụng mỹ phẩm trong giai đoạn này cần hết sức cẩn thận.

Các loại mỹ phẩm tồn tại chủ yếu dưới hai dạng chính là qua đường uống và dùng ngoài da. Nếu sử dụng qua đường uống thì các loại mỹ phẩm này được coi như dược phẩm. Phụ nữ có thai nên tránh sử dụng các loại mỹ phẩm này vì các thành phần hóa học của thuốc sẽ ngấm trực tiếp vào máu và có thể gây ra những tổn hại không mong muốn cho thai nhi.

Đối với các loại mỹ phẩm dùng ngoài da thì xét về bản chất chúng chỉ có tác dụng làm đẹp, mà không gây tổn hại gì tới sức khỏe. Các loại sơn, kem dưỡng da, nước hoa... thường chứa các axit thơm dùng trên da, không thể ngấm vào máu và gây hại cho cơ thể. Tuy nhiên, khi có thai, da của phụ nữ nhạy cảm hơn và dễ mẫn cảm với các thành phần hóa chất có trong mỹ phẩm, gây ra dị ứng.

Hơn nữa, nước hoa hay tinh dầu có nhiều loại sử dụng phụ gia pha cồn, tạo mùi hương; những chất phụ gia này càng đậm đặc thì quá trình bốc hơi càng nhanh, dễ dàng ngấm qua đường hô hấp vào máu. Các loại phụ gia như chất acetone có trong nước sơn và tẩy móng, chất amoniac trong các hóa chất làm tóc là những loại hóa chất đặc biệt nguy hiểm, ảnh hưởng rất lớn đến thai nhi, nhất là trong giai đoạn đầu thai kỳ. Chúng có khả năng bốc hơi cực mạnh, dễ dàng ngấm qua đường hô hấp với nồng độ lớn, tăng nguy cơ gây hại cho thai nhi. Tùy theo mức độ và thời gian sử dụng các loại mỹ phẩm mà có thể có những biến chứng nhất định.

LÊ NA

Áo chống đạn bằng... xi măng

Một nhóm kỹ sư Đại học Leeds (Anh) đã cho ra thị trường loại áo chống đạn đầu tiên trên thế giới làm từ... xi măng. Được sản xuất từ xi măng siêu cứng kết hợp với sợi cacbon tái chế, loại áo chống đạn này có thể bảo vệ người mặc chống lại hầu hết các loại đạn.

TS Philip Purnell, người đứng đầu nhóm nghiên cứu cho biết, bằng cách sử dụng xi măng thay cho nhôm, họ có thể tạo ra một loại áo chống đạn có hiệu quả bảo vệ cao mà giá thành lại ở mức rất hợp lý. Loại áo này sẽ rất hữu ích đối với vệ sĩ, phóng viên và nhân viên cứu hộ hoặc những đối tượng khác làm việc trong môi trường có thể phải đối mặt với nguy hiểm nhưng không thường xuyên.

Nhóm nghiên cứu cũng cho hay, trên thực tế nhiều loại áo chống đạn hiện có được áp dụng các kỹ thuật vượt quá yêu cầu bảo vệ cần thiết. Loại áo chống đạn từ xi măng không những sẽ tạo ra một thị trường áo chống đạn hoàn toàn mới mà còn làm nhu cầu về các loại áo nhôm

Áo chống đạn bằng... xi măng

chuyên dụng bớt nóng. Như vậy, những người thực sự cần sử dụng sản phẩm cao cấp này như quân nhân, cảnh sát... sẽ có nhiều cơ hội để được trang bị đầy đủ hơn.

Hiện tại, áo chống đạn chuyên dụng được làm từ nhôm (nguyên liệu thô để sản xuất nhôm) nung nóng trong 2 tuần ở nhiệt độ 1.600°C để đạt độ cứng chắc tối ưu. Do quy trình

sản xuất tốn kém và đòi hỏi nhiều thời gian nên lượng áo chống đạn nhôm cung cấp cho thị trường thường xuyên không đủ để đáp ứng nhu cầu. Ngay cả quân nhân Mỹ chiến đấu ở những chiến trường nóng bỏng như Iraq, Afghanistan cũng thiếu áo chống đạn. Sự ra đời của loại áo bằng xi măng có thể giải quyết vấn đề này. **AN KHUÊ**

(Theo Science Daily)

Vắc xin H5N1 cho gia cầm từ... men bánh mỳ

Đây là sản phẩm của các nhà khoa học trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia TP HCM.

Theo ThS Trần Thị Hồng Kim, Trưởng nhóm nghiên cứu cho biết, nhóm đã nghiên cứu tạo ra dòng nấm men có mang kháng nguyên của virus H5N1 trên bề mặt tế bào bằng cách ứng dụng công nghệ bề mặt tế bào ở chủng tế bào nấm men *Saccharomyces cerevisiae*, ký hiệu là MT8-1 (một loại nấm men quen thuộc, không độc tố, dùng để làm men bánh mỳ, lên men rượu). Qua thử nghiệm cho thấy, dòng tế bào này có khả năng

đáp ứng gây miễn dịch chống virus H5N1 trên chuột bạch.

ThS Trần Thị Hồng Kim cũng cho hay, để phát triển thành vắc xin, cần thử nghiệm thêm khả năng bảo vệ của dòng nấm men này đối với chuột, gà được gây nhiễm virus. Nếu kết quả thử nghiệm có tính bảo vệ tốt thì có thể dễ dàng sản xuất vắc xin thông qua việc lên men nhân sinh khối tế bào nấm men này, mà không cần phải qua các bước tinh chế tốn kém.

Thành công này là một bước tiến lớn mở ra triển vọng phát triển thành một loại vắc xin rẻ tiền nhằm phòng cúm H5N1 cho gia cầm. **NHẬT VIÊN**

Ảnh minh họa

Xử lý nước rỉ rác thải bằng cỏ!

TS Ngô Hoàng Văn (Hội Nước và Môi trường nước, Liên hiệp Hội KH&KT TPHCM) đã nghiên cứu việc xử lý nước rỉ rác tại bãi chôn lấp bằng cách trồng các loại cây dầu mè, cỏ vetiver, cỏ voi và cỏ signal.

Nghiên cứu đã sử dụng thực vật để xử lý nước thải dựa trên nguyên lý mỗi loại thực vật có hệ vi sinh vật riêng, có thể xử lý các chất hữu cơ trong tự nhiên để hình thành chất khoáng đạt yêu cầu hấp phụ của cây trồng. Cách làm này vừa giúp tận dụng được đất của các bãi chôn lấp rác để làm kinh tế, vừa kết hợp tận dụng xử lý nước rỉ rác để làm nguồn nước tưới dinh dưỡng cho cây nên giải quyết được vấn đề ô nhiễm môi trường. Nhóm nghiên cứu đã

trồng thực nghiệm các loại cỏ này tại bãi chôn lấp rác Đông Thạnh và sử dụng nước rỉ rác của bãi chôn lấp rác này để tưới. Kết quả cho thấy, các loại cây này phát triển bình thường. Nguồn nước rỉ rác đậm đặc có nồng độ các chất ô nhiễm cao sau khi được pha loãng với tỷ lệ 10% để tưới vào cây đã được cây hấp thu, chất lượng nước thải đạt tiêu chuẩn loại A. Chi phí xử lý chỉ khoảng 8.000đ/m³ nước rỉ rác, rẻ hơn gấp chục lần chi phí xử lý hiện tại. Quan trọng đây là những loại cây có giá trị kinh tế cao. Cụ thể, cây Vetiver có thể tận thu để sản xuất giấy; Cây dầu mè để sản xuất nhiên liệu sinh học hoặc sản xuất thuốc trị bệnh.

Đề tài được Sở KH&CN TPHCM nghiệm thu và đánh giá khá cao.

VIÊN NHẬT

Tri thức mới

Dao nào an toàn?

Làm sao để tạo ra những con dao vừa hiệu quả trong công việc bếp núc, nhưng lại an toàn để không bị kẻ xấu lợi dụng làm phương tiện gây án là trăn trở của TS Sarah Hainsworth (Đại học Leicester, Anh).

Hainsworth đã nghiên cứu khả năng gây sát thương do 4 yếu tố chính cấu thành một lưỡi dao: Bán kính và hình dạng của mũi dao, độ dày và độ sắc của lưỡi dao. Kết quả cho thấy, bán kính mũi dao là nguy hiểm nhất. Mũi dao càng nhọn, nhỏ thì khả năng sát thương càng lớn. Lý do là vì da chúng ta có khả năng đàn hồi, khi bị đâm có xu hướng

căng ra và làm chệch hướng của dao. Mũi dao càng nhọn thì càng có khả năng thắng lực căng của da và đâm xuyên vào bên trong nhanh và sâu hơn. Một vết thương có độ sâu chỉ 2cm thì khả năng làm rách phổi đã là 41%, khả năng gây vỡ gan hoặc động mạch đùi là 60%.

TS Hainsworth đề xuất nên sản xuất và sử dụng các loại dao có lưỡi đủ sắc, nhưng mũi tù và rộng để hạn chế nguy hiểm mà vẫn đảm bảo hiệu quả trong công việc nội trợ.

THU THỦY (*Theo Science Daily*)

Có đúng thế không?

Máy bay điện đạt vận tốc kỷ lục

Phi hành gia người Ý Maurizio Cheli đã "điện khí hóa" thế giới công nghệ bay thân thiện môi trường với một chuyến bay kỷ lục trên chiếc máy bay được cấp năng lượng hoàn toàn bằng điện. Chiếc máy bay điện của hãng SkySpark đã cất cánh trong vòng 8 phút và đạt vận tốc tối đa 250km/h - một tốc độ kỷ lục cho máy bay chạy 100% bằng năng lượng điện. Máy bay hai chỗ ngồi Pioneer Alpi 300 có động cơ điện công suất 75kW, sử dụng pin lithi polymer và các hệ thống điều khiển bằng điện làm cho nó có khả năng điều chỉnh số vòng quay trong một phút (RPM) và mô-men xoắn, "với động lực vượt xa những gì các động cơ chuyển động piston có thể đạt được". Được biết, Cheli còn đặt ra mục tiêu

thiết kế một loại máy bay hoàn toàn mang ý nghĩa sinh thái, sử dụng các tế bào nhiên liệu hydro và thậm chí còn đạt vận tốc lớn hơn vận tốc kỷ lục này.

KHUÊ ĐỨC (*Theo Live Science*)

Vượt khó thoát nghèo

Đến xã Mỏ Dề (Mù Cang Chải), nếu kể đến tên anh Sùng Lử Chang ở bản Nả Háng A thì bà con nơi đây ai cũng biết và mến phục bởi anh là người biết tự vươn lên thoát nghèo.

Sùng Lử Chang sinh ra và lớn lên trên mảnh đất nghèo khó, cuộc sống của gia đình chỉ trông chờ vào mấy thửa ruộng cấy lúa 1 vụ/năm mà bố mẹ đã chia cho vợ chồng anh khi ra ở riêng. Trong nhiều năm lam lũ, mặc dù cố gắng tích cực chăm bón tốt cho cây lúa, cây ngô song cứ năm này qua năm khác, thóc của gia đình anh vẫn không đủ ăn trong năm. Thông qua những đợt tuyên truyền, vận động của xã về việc đổi mới phương thức sản xuất, chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi, xây dựng mô hình kinh tế mới phù hợp với khí hậu, địa hình ở vùng cao, anh đã tiếp thu và bắt tay thực hiện.

Trước tiên, anh nghĩ ngay đến mô hình tổng hợp nuôi ong mật kết hợp với phát triển chăn nuôi, trồng trọt. Xây dựng trang trại nuôi ong kết hợp với bảo vệ rừng đầu nguồn, ban đầu, anh nhận khoán nuôi khu rừng thượng nguồn của xã để vừa giữ rừng vừa giữ được các loài hoa quý hiếm, tạo thuận lợi cho con ong lấy mật. Lúc đầu, bây giờ chỉ có gần chục tổ nhưng nuôi được một thời gian, thấy việc khai thác mật đạt hiệu quả cao, tiếp tục nhân dần lên, anh đã đi thu mua của người dân ở nhiều nơi về nuôi bổ sung. Sau 5 năm phát triển, bây giờ ong đã lên đến gần 100 tổ, cho thu hoạch mỗi đợt từ 40 - 50kg mật, bán với giá từ 100.000 - 120.000đ/kg.

Anh Chang tận dụng những khu vực đất bằng phẳng ở dưới chân núi gần các khe suối để khai hoang ruộng cấy lúa nước

Anh Sùng Lử Chang thu hoạch ngô

đồng thời tích cực tăng vụ đối với 1ha diện tích ruộng lúa nước, thâm canh tốt 1ha nương ngô. Mỗi vụ, gia đình anh đã thu hoạch đạt 80 - 85 bao tải thóc và 40 - 45 bao tải ngô (loại bao có trọng lượng khoảng 50 - 60kg).

Như vậy, thóc đã thu hoạch của gia đình tương đương 4 - 4,5 tấn và ngô tương đương 2 - 2,5 tấn. Ngoài ra, gia đình còn trồng được 80 khóm cây thảo quả, thu hoạch của hai vụ đầu đạt từ 4 tạ đến 4,5 tạ quả, bán với giá 120.000 - 130.000đ/kg quả khô. Anh vẫn chưa bằng lòng với những gì đã có nên tiếp tục phát triển chăn nuôi dê, lợn, gà... Hiện nay, nhà anh đã có hơn chục con dê, gần 20 con lợn và gần 100 con gà, vịt.

Ông Cứ Nhà Sùng, Phó Chủ tịch Hội đồng nhân dân xã Mỏ Dề cho biết: “Anh Sùng Lử Chang là người năng động, tích cực học tập kinh nghiệm, tìm tòi phương pháp khoa học áp dụng trong lao động, sản xuất. Với sự cố gắng của mình, nay gia đình anh đã thoát khỏi đói nghèo và trở thành một trong những hộ gương mẫu, đi đầu phát triển kinh tế, có cuộc sống khá giả ở xã vùng cao này”.

HOÀNG SÂM

Thoát nghèo nhờ chuyển đổi cơ cấu nông nghiệp

Đến thăm gia đình anh Nông Văn Học, thôn Làng Vàng, thị trấn Vị Xuyên, huyện Vị Xuyên (Hà Giang), mọi người mới thấy rõ được thành quả của người nông dân khi mạnh dạn chuyển đổi diện tích trồng lúa kém hiệu quả sang trồng rau màu.

Trải qua nhiều năm với diện tích đất trồng lúa trên 1.100m² chỉ cấy được một vụ lúa với sản lượng trên 300kg thóc nên cuộc sống của gia đình anh Học gặp nhiều khó khăn về kinh tế. Sau nhiều năm trăn trở, đến năm 2010 anh Học đã chuyển đổi 300m² đất lúa sang trồng thử nghiệm các loại rau màu như rau cải, cà rốt, cà chua, bí đao, dưa chuột... Những năm đầu tiên chuyển đổi cây lúa sang trồng rau màu, tuy công lao động nhiều hơn, nhưng bù lại những loại rau màu đã cho gia đình anh Học có nguồn thu nhập cao hơn nhiều so với cấy lúa. Từ kết quả ban đầu, từ đầu năm 2011 anh Học đã chuyển đổi hoàn toàn diện tích đất lúa của gia đình sang trồng các loại rau màu. Cũng từ năm 2011 đến nay, nhờ có thu nhập cao từ các loại rau màu mà gia đình anh Học đã từ một hộ có hoàn cảnh

kinh tế khó khăn trở thành hộ gia đình có tiềm lực kinh tế vào loại khá của thôn Làng Vàng thị trấn Vị Xuyên.

Anh Học cho biết: Qua bao nhiêu năm thiếu thốn về kinh tế cũng do mình ở trong vòng luẩn quẩn với một vụ lúa. Nhờ có chuyển đổi diện tích lúa một vụ kém hiệu quả sang trồng rau màu đã góp phần làm thay đổi lớn nguồn thu nhập của gia đình và đã giúp gia đình tôi từ thiếu thốn thành gia đình khá giả của thôn. Từ năm 2011 đến nay, bình quân thu nhập từ các loại rau màu trên toàn diện tích đất lúa trước kia của gia đình từ 95 – 120 triệu đồng/năm sau khi đã trừ các khoản chi phí.

Được biết, ngoài canh tác các loại rau màu có giá trị cao như cà chua, bí đao, cà rốt... thì gia đình anh Học đã mở rộng qui mô chăn nuôi lợn và gà để tăng thêm thu nhập và tạo nguồn phân bón hữu cơ phục vụ cho canh tác các loại rau màu của gia đình. Nhờ có mở rộng chăn nuôi lợn và gà đã cho gia đình anh Học có nguồn thu nhập từ 70 – 80 triệu đồng mỗi năm.

Từ những thành tích đạt được, gia đình anh Học đã được Hội Nông dân và UBND huyện Vị Xuyên tặng nhiều giấy khen do có thành tích làm kinh tế giỏi từ năm 2011 đến nay. Ngoài ra, mô hình chuyển đổi đất lúa kém hiệu quả sang trồng rau màu cho thu nhập cao và mở rộng qui mô chăn nuôi của gia đình anh Học cũng là một mô hình điểu cho các hộ nông dân của huyện Vị Xuyên tham quan và học tập.

PHẠM VĂN PHÚ

Trồng sen, nuôi cá hết nghèo

Sinh ra và lớn lên tại vùng quê nghèo (xã Phú Thanh, huyện Phú Vang, tỉnh Thừa Thiên - Huế), gia đình anh Hồ Văn Kỳ, thôn Quy Lai cũng nghèo khó như bao gia đình trong xã. Anh luôn trăn trở phải làm gì để thoát cảnh nghèo đói và anh đã chọn cho mình mô hình trồng sen - cá.

Được chính quyền xã tạo điều kiện, anh đầu thầu 1,5ha mặt nước. Với 30 triệu đồng vốn tự có và 30 triệu đồng Hội Nông dân tỉnh giúp vay Ngân hàng Chính sách xã hội, anh mua 1.000 cây giống sen hồng về trồng; làm đê bao, cải tạo ao hồ. Ngay vụ sen đầu tiên, gia đình anh thu lãi gần 30 triệu đồng. Anh tiết lộ, từ đó đến nay, mô hình sen - cá cho gia đình anh hơn 150 triệu đồng. Trong đó, riêng sen mỗi năm gia đình anh bỏ túi khoảng 50 triệu đồng. Theo anh Kỳ, sen rất dễ trồng, lại không

tốn nhiều chi phí và công chăm sóc, không cần dùng thuốc kích thích, thuốc trừ sâu, tiêu thụ dễ dàng.

Thấy mô hình của anh có hiệu quả, năm 2014 anh được Hội Nông dân tỉnh đầu tư 13 triệu đồng từ nguồn vốn dự án xây dựng nông thôn mới để mở rộng mô hình sen - cá nhằm thu hút nhiều hộ nông dân khác tham gia.

Làm kinh tế giỏi, gương mẫu đi đầu trong các phong trào nông dân, anh Kỳ được hội viên tín nhiệm bầu làm Chi hội trưởng Chi hội Nông dân, Tổ trưởng Tổ tiết kiệm và Vay vốn thôn Quy Lai. Với những kinh nghiệm trồng sen, nuôi cá của mình, anh luôn sẵn sàng chia sẻ và hướng dẫn bà con trong thôn. Anh đã được Tổng Giám đốc Ngân hàng Chính sách xã hội Việt Nam tặng bằng khen về thành tích xuất sắc trong hoạt động tín dụng 2001 - 2013 và được bình chọn nông dân SXKD giỏi cấp tỉnh.

NN

Mỗi năm, anh Kỳ thu lãi 60 triệu đồng từ sen - cá

Kỹ thuật tăng năng suất ngô

Để làm tăng năng suất ngô, ngoài các biện pháp kỹ thuật chủ yếu như chọn giống tốt, sạch sâu bệnh, bón phân hợp lý và khoa học, tưới tiêu và chăm sóc phù hợp với từng giai đoạn sinh trưởng của ngô... thì một số biện pháp kỹ thuật, tuy đơn giản, nhưng lại có ý nghĩa rất lớn trong việc tăng năng suất ngô.

1 . Khi trồng ngô trên đất bãi hoặc đất ruộng cần rạch hàng theo hướng Đông Tây nhằm tận dụng ánh sáng mặt trời vừa làm tăng khả năng quang hợp của cây ngô vừa hạn chế sâu bệnh hại.

2 . Thời kỳ ngô 3 - 4 lá thật là thời kỳ cây ngô cần bổ sung dinh dưỡng do ngô đã sử dụng hết nguồn dinh dưỡng trong hạt. Vì vậy, giai đoạn này cần xới phá văng và bón thúc phân đạm kịp thời cho ngô. Nhưng vấn đề này ít được người dân chú ý mà thường chăm sóc và bón phân khi ngô đã được 6 - 7 lá thật nên đã làm hạn chế sinh trưởng của ngô, ngoài ra còn bị cỏ dại lấn át làm giảm khả năng quang hợp của ngô.

3 . Thụ phấn bổ sung cho ngô: Đây là công việc quan trọng góp phần làm tăng số hàng hạt/bắp và số hạt chắc/hàng, hạn chế tình trạng thiếu hàng và thiếu hạt trong bắp ngô. Công việc này không đòi hỏi nhiều thời gian và công sức nhưng mang lại hiệu quả kinh tế cao, làm tăng năng suất ngô một cách rõ rệt.

Cách thụ phấn bổ sung cho ngô rất đơn giản. Chỉ cần quan sát ruộng ngô thấy bông cờ thụ phấn được 2 - 3 ngày thì tiến hành thụ phấn bổ sung bằng cách dùng một sợi dây dài (bằng vải hoặc dây dù...) khoảng 9 - 10m, buộc 2 đầu dây vào đầu 2 chiếc gậy dài khoảng 1,2 - 1,5m, mỗi người cầm một chiếc gậy đã buộc dây căng ngang vườn

ngô và cùng đi lại sao cho sợi dây chạm nhẹ vào bông cờ để các bao phấn tung ra và rơi vào râu ngô phía dưới. Thời gian tiến hành vào 9 - 10 giờ sáng khi các bao phấn đã khô sương và tung phấn. Ngoài cách làm trên có thể dùng 2 chiếc gậy, mỗi gậy dài 2- 3 m đi dọc theo dãy ngô và dùng gậy chạm nhẹ vào 2 hàng ngô 2 bên rãnh để phấn rơi xuống râu ngô.

4 . Khi ngô đã thâm râu (quá trình thụ phấn đã kết thúc) cần cắt các bông cờ để dinh dưỡng được tập trung nuôi bắp và hạt. Khi ngô bước vào giai đoạn chín sấp (lá bi chuyển từ màu xanh sang xanh vàng) có thể thu gom một phần các lá phía dưới làm thức ăn cho gia súc, nhưng không được tận dụng quá mức sẽ ảnh hưởng tới năng suất ngô.

5 . Khi thu hoạch ngô cần chủ động phân loại bắp ngay từ ngoài đồng, để riêng các bắp nhỏ, bắp bị sâu bệnh, nấm mốc. Bắp ngô thu hoạch về không được để chất đống mà phải đổ rải nhằm làm khô và hạn chế hấp hơi nước làm giảm chất lượng ngô, sau đó tách lá bi, phơi khô bắp, dùng máy tách hạt và làm khô hạt tới ẩm độ tiêu chuẩn để bảo quản.

VĂN CHƯƠNG

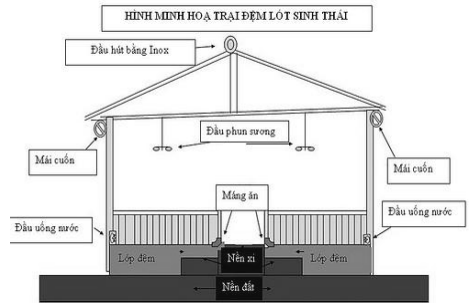
XÂY DỰNG chuồng lợn VỚI ĐỆM LÓT SINH THÁI

Phương pháp chăn nuôi bằng đệm lót sinh học với nhiều ưu điểm như tự tiêu phân, nước tiểu, tiết kiệm công rửa chuồng, điện, nước, lợn không cần tắm, giảm bệnh tật, nhanh lớn... đặc biệt là góp phần bảo vệ môi trường, đã mở ra hướng chăn nuôi phát triển bền vững. Xin giới thiệu với bà con cách làm chuồng trại với đệm lót sinh thái.

1. Cách sắp xếp chuồng trại phải làm theo đúng như yêu cầu của quy trình công nghệ. Ví dụ, trong trại nuôi ít nhất phải có: Chuồng phối giống (heo đực giống hoặc heo nái đang mang thai), chuồng đẻ, chuồng úm heo con, chuồng heo thịt... Trong đó, chuồng phối giống và chuồng đẻ có thể kết hợp trong một trại nuôi, những phần khác tốt nhất ta nên tách riêng ra, vị trí ở đầu hướng gió nên làm chuồng úm heo con. Bởi vì heo con trong thời gian dứt sữa mẹ đến kết thúc thời kỳ úm rất dễ bị lây nhiễm các loại bệnh và đây cũng là giai đoạn yếu nhất trong vòng đời của một con heo. Ngoài ra, heo mẹ trong thời gian nằm ổ và những con heo thịt trong trại thường hay bị nhiễm bệnh tiềm ẩn, hay nói đơn giản là bệnh truyền nhiễm, vì vậy chuồng úm heo con tuyệt đối phải được cách ly. Khu vực xây trại nên chọn nơi thoáng mát, khô ráo và tiện cho việc quản lý, khu vực miền Nam nước ta nên chú ý đến độ ẩm, gió nóng.

2. Chú ý đến khả năng trao đổi không khí trong trại nuôi: Nếu cần thiết ta có thể lắp thêm quạt hút, như vậy sẽ luôn đảm bảo được không khí trong lành trong trại nuôi.

3. Hướng xây của trại: Cố gắng xây

Bố trí chuồng heo khi sử dụng chế phẩm sinh thái

song song với hướng gió mạnh nhất vào mùa hè, để cho gió mùa hè có thể thổi dọc theo chiều của trại nuôi, nếu cần thiết ta có thể gắn thêm đầu hút trên nóc trại, để tăng khả năng đối lưu không khí trong trại.

4. Trại bằng đệm lót sinh thái sẽ tăng khả năng sưởi ấm vào mùa lạnh, nhưng vào mùa hè thì phải chú ý đến việc giải nhiệt cho nền chuồng. Vì vậy, nên xây trại ở khu vực nhiều cây cối hoặc sử dụng những vật liệu chống nắng, hay như đầu phun sương mù... để làm mát chuồng trại.

5. Việc xây trại nuôi bằng đệm lót sinh thái cố gắng càng đơn giản càng tốt, hoặc có thể tận dụng cả chuồng nuôi cũ để cải tiến. Trong trang trại nên xây dựng 1 - 2 chuồng cách ly. Mục đích của chuồng cách ly là nhằm cách ly những con heo có dấu hiệu bệnh hoặc mang bệnh truyền nhiễm để tiện theo dõi và điều trị, tránh lây lan cho heo khỏe mạnh. Chuồng đệm lót sinh thái có thể xây theo 3 cách: Hoàn toàn nằm dưới đất, hoàn toàn trên mặt đất hoặc nửa trên nửa dưới.

V.CHUỒNG

Lưu ý khi trồng cây Mắc ca

Tiềm năng của cây Mắc ca là rất lớn. Hạt Mắc ca chưa phải là thói quen sử dụng của người Việt Nam. Điều đó dẫn đến đầu ra tiêu thụ của sản phẩm Mắc ca hoàn toàn phụ thuộc vào thị trường xuất khẩu. Tuy nhiên, loại cây trồng này cần những điều kiện khí hậu và chăm sóc đặc biệt mới có thể mang lại hiệu quả, bà con phải tìm hiểu kỹ trước khi lựa chọn.

Ông Nguyễn Ngọc Quyền, Trưởng phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Tuy Đức (Đắk Nông) cho biết, việc tổ chức trồng cây Mắc ca vẫn mang tính tự phát từ trồng cho tới thu mua. Trong khi đó, việc mở rộng diện tích trồng Mắc ca lại là vấn đề không đơn giản do loại cây này yêu cầu khí hậu và thổ nhưỡng đặc biệt. Ở Việt Nam nổi lên với 2 vùng khí hậu đặc biệt thuận lợi cho việc phát triển cây Mắc ca là Tây Bắc và Tây Nguyên. Các vùng khác không có điều kiện thích hợp, nhưng nếu thấy lợi có thể bà con nông dân vẫn trồng. Điều này sẽ dẫn đến nguồn cung ồ ạt, tự phát, Nhà nước khó mà kiểm soát được.

Tuy nhiên, các chuyên gia cũng khuyến cáo, rủi ro cuối cùng là người nông dân phải gánh chịu. Vì vậy, khi đưa một cây trồng mới vào thì phải thận trọng, khoa học phải đi trước nghĩa là phải kiểm nghiệm trồng ở đâu thì thích hợp cho năng suất cao. Thứ hai là thị trường, nông dân không thể làm tự phát và tự lo thị trường. Mô hình phù hợp là doanh nghiệp tự nghiên cứu thị trường rồi bỏ vốn ra xây dựng mô hình cho nông dân và tiêu thụ sản phẩm.

Có thể thấy rằng, Mắc ca đúng là cây

trồng tỷ đô, nhưng nếu không có chiến lược quy hoạch, hướng dẫn cụ thể, bà con nông dân rất dễ dấn lên vết xe đổ của các cây trồng đã từng thất bại ở Việt Nam. Nếu không cẩn thận, nông dân có thể sai lầm ngay từ khâu chọn giống, khi chọn phải giống không rụng trái hay dễ bị gãy đổ. Hơn nữa, phải đợi đến 4 năm mới có thể thu lợi từ cây Mắc ca gây khó cho bà con về vốn đầu tư... Vì vậy, với cây Mắc ca cần phải có chương trình cụ thể, chủ động trong việc quy hoạch cũng như tiêu thụ.

Ông Ba Nhung, nông dân Đắk Nông góp ý, những người trồng cây Mắc ca nên thành lập câu lạc bộ để giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm cũng như tìm thị trường đầu ra chứ đừng mạnh ai nấy làm. Như mô hình doanh nghiệp cung cấp giống, kỹ thuật, chế biến và tìm thị trường tiêu thụ, nông dân tự lo phân bón và chăm sóc. Liên kết chặt chẽ giữa doanh nghiệp và nông dân.

NGUYỄN NHUNG

Phòng trừ sâu bệnh cho tre lấy măng

Khi tre trồng được hai năm trở đi phải chặt tỉa bỏ những cành ở tâm cao 2,5m trở xuống và chặt bỏ những chồi khí sinh, sinh ra sau khi khai thác măng, dọn vệ sinh bụi tre để chống sâu bệnh. Tuyệt đối không được làm tổn thương đến cây măng hiện có dù là vết nhỏ, nếu không sẽ làm cho măng bị hư và thối.

Cây tre Tàu có thể bị một số sâu bệnh hại, chính vì thế các vườn trồng tre kinh doanh măng phải được chăm sóc tốt, vệ sinh vườn cây thường xuyên là kỹ thuật căn bản để phòng ngừa sâu bệnh. Nói chung, các loài tre ít khi bị bệnh tấn công và thiệt hại không đáng kể, tuy nhiên vườn tre có thể bị một số sâu bệnh hại sau.

a. Bệnh khô héo do vi khuẩn: Măng bị nhiễm bệnh có những lá vấy bên ngoài mang những vòng đồng tâm, làm cho cây héo từ đọt trở xuống rồi chết, những vi khuẩn này hoạt động giảm dần từ độ sâu 10cm trở xuống. Do vậy khi cây bị bệnh ta vun đất cao hơn rồi kết hợp xịt thuốc.

b. Bệnh vàng sọc: Phiến lá bị bệnh có những sọc vàng xanh xen kẽ nhau, trên lá vấy và thịt măng có hiện ra những sọc màu nâu

đen, măng hóa gỗ không sử dụng được, cây mẹ ốm yếu. Cách phòng trị: Đào bỏ và thiêu hủy những cây bị bệnh, rắc vôi bột, khử trùng dụng cụ sạch sẽ trước khi tiến hành làm cây khác.

c. Bệnh rỉ sắt: Xuất hiện ở lá, làm lá cây rụng sớm, bệnh thường xảy ra khi trời nắng nóng kéo dài rồi ẩm ướt, cây trồng quá yếu. Cách phòng trừ: Cắt bỏ cây bị bệnh, thoát nước tạo điều kiện cho cây phát triển tốt, vun gốc làm xốp đất kết hợp bón phân mạnh để tre phát triển.

d. Sâu hại:
Bọ hung: Sâu non xuất hiện vào tháng 4 - 10 (con mẹ dùng miệng đục lỗ qua lá vấy của măng và đẻ trứng, sau 4 - 5 ngày ấu trùng đục vào thịt măng làm măng héo và chết). Phòng trị bằng cách tìm giết

sâu non, chặt bỏ và thiêu hủy mụn măng bị hại.

Sâu cuốn lá: Tháng 5 - 10 bướm đẻ trứng, sâu con nở, nhả tơ cuốn lá và ăn lá rồi hóa thành nhộng ngay trong phiến lá. Cách phòng trừ, cắt bỏ và thiêu hủy lá bị cuốn, dùng đèn để bẫy bắt bướm.

Ruồi xanh: Đẻ trứng ở mặt dưới lá non, thành trùng hút diệp lục tổ của lá làm lá có những ổ trắng, ảnh hưởng đến sự quang hợp của lá, đồng thời dẫn đến bệnh rỉ sắt.

Vun gốc - tủ cỏ: Sau khi trồng 2 năm, mỗi năm cần vun gốc - tủ cỏ (đào đất xung quanh hoặc vun rồi dùng rơm rạ, lá mía hoặc cỏ khô tủ trên gốc của bụi tre để giữ ẩm, tủ dày từ 5 - 8cm). Với kỹ thuật vun gốc làm đất tơi xốp, tủ cỏ tốt măng sẽ cho màu trắng, ít xơ, vị ngọt.

THU HOÀI

Cùng rút kinh nghiệm

Ăn ốc sên, không “hên” chút nào

Bệnh viện Bệnh nhiệt đới TPHCM hiện đang điều trị cho bệnh nhi L.H.Đ. (9 tuổi ở Bình Dương) bị viêm màng não do ký sinh trùng ngụ trong ốc sên tấn công. Bệnh nhi này vào viện trong tình trạng sốt cao liên tục, nôn ói, đau đầu dữ dội... Trước đó, Đ. bắt ốc sên (có người còn gọi là ốc ma) bò gần nhà nướng ăn, sau đó xuất hiện triệu chứng bệnh nói trên. Kết quả xét nghiệm cho thấy, bệnh nhi này nhiễm ký sinh trùng *Angiostrongylus cantonensis* - một loại ký sinh trùng ngụ trong ốc sên. Bệnh nhi được theo dõi và điều trị tại bệnh viện với tiên lượng khá dè dặt.

Lời bàn: Ốc sên thường bò dưới đất và nhiễm ký sinh trùng. Loại ký sinh trùng này vào con vật thì không sao

nhưng khi vào cơ thể người chúng sẽ lên não, tấn công làm tổn thương não. Triệu chứng thường gặp là đau nhức đầu dữ dội, nôn ói, hôn mê. Một số trường hợp sau đợt điều trị để lại di chứng thần kinh, ký sinh trùng có thể gây ra vết sẹo trên não, gây gánh nặng điều trị. Trong y học cổ truyền, ốc sên được dùng làm vị thuốc chữa một số bệnh. Tuy nhiên, cần phải qua chế biến đúng cách, nấu chín. Chính vì tác hại khôn lường, bà con không nên tự ý dùng ốc sên làm thức ăn, đặc biệt không ăn ốc sên tái như một số tin đồn chữa bệnh bằng ốc sên. Đồng thời, tuyên truyền để những người xung quanh được biết tác hại của việc ăn ốc sên.

BS NGUYỄN VŨ

Nấu canh bằng thuốc diệt muỗi, cả nhà ngộ độc

Sau bữa cơm tối, cả gia đình anh N.T.B. (gồm 4 người, quê Hoài Đức, Hà Nội) đã phải vào cấp cứu tại Bệnh viện Đa khoa Hà Đông. Nguyên nhân được xác định do anh B. đã cho nhầm thuốc diệt muỗi vào nồi canh vì tưởng đó là... gói gia vị. Cả 4 bệnh nhân nhập viện trong tình trạng kích thích, nôn nhiều, đau bụng thượng vị, mệt mỏi, hốt hoảng... Qua thăm

khám xác định cả 4 người đều ngộ độc thuốc diệt muỗi, các bác sĩ đã tiến hành rửa dạ dày, uống than hoạt, truyền dịch và giải độc cho bệnh nhân. Đến sáng hôm sau, tình trạng 4 bệnh nhân đều đã khá hơn, tinh thần tỉnh táo, không nôn, không đau bụng, không co giật, không có biến chứng suy đa tạng.

Lời bàn: Đây là ca ngộ độc không hiếm gặp

vì sự bất cẩn của người lớn. Để tránh những tai nạn tương tự, bà con nên cất giữ các loại thuốc, hoá chất ở nơi riêng biệt, cách xa nguồn thức ăn, xa trẻ em để tránh trẻ nghịch đến, nguy cơ uống nhầm hoá chất. Không đựng thuốc, hoá chất vào các chai lọ không nhãn mác, các chai lọ giống chai nước ngọt, đồ ăn... Cần chú ý ghi rõ bên ngoài tên các loại thuốc sâu, thuốc diệt chuột, thuốc diệt muỗi... để tránh nhầm lẫn đáng tiếc.

BS VŨ NGUYỄN

Cây nhọ nồi giúp cầm máu

Dù là cây cỏ thường mọc hoang ở nhiều nơi, nhưng nhọ nồi lại rất hữu ích trong việc chữa bệnh. Bởi vì nhọ nồi là một vị thuốc dễ kiếm mà dân gian thường dùng để cầm máu.

Cỏ nhọ nồi còn có tên cỏ mực, hạn liên thảo, bạch hoa thảo, thủy hạn liên... Theo Đông y, cỏ nhọ nồi không độc, có vị chua, ngọt, tính hàn, có tác dụng lương huyết, cầm máu, bổ thận, ích âm, thường dùng chữa trị can thận âm hư, các chứng huyết nhiệt, sốt cao, chảy máu cam, mề đay... Dưới đây là một số bài thuốc chữa bệnh hữu hiệu từ cỏ nhọ nồi thường được bà con sử dụng.

Chữa chảy máu cam: Cỏ nhọ nồi 20g, hoa hòe sao đen 20g, 16g cam thảo đất, sắc lấy nước uống mỗi ngày một thang.

Chữa viêm họng: Cỏ nhọ nồi và bồ công anh mỗi vị 20g, 12g củ rễ quạ, 16g kim ngân hoa, 16g cam thảo đất, sắc lấy nước uống. Uống mỗi ngày một thang. Dùng trong 3 - 5 ngày.

Chữa sốt cao: Cỏ nhọ nồi, sài đất, củ sắn dây mỗi vị 20g, 16g cây cối xay, 12g ké đầu ngựa, 16g cam thảo đất, sắc lấy nước uống mỗi ngày một thang.

Chữa mề đay: Nhọ nồi, rau diếp cá, lá xương sông, lá huyết dụ, lá khế, lá dưa chuột, lá nhài giã nát, cho nước vào rồi vắt lấy nước uống. Bã còn lại dùng để xoa, đắp vào chỗ sưng.

Chữa sốt phát ban: Cỏ nhọ nồi 60g. Sắc uống ngày một thang, chia 2 - 4 lần uống trong ngày.

Chữa cơ thể suy nhược, thiếu máu, ăn không ngon: Cỏ nhọ nồi, mần trâu mỗi vị 100g, gừng khô 50g, các vị chặt nhỏ sao sơ, khử thổ, đổ vào 3 chén nước dừa tươi, nấu còn 8 phân, uống ngày 2 lần.

Chữa bạch biến: Nhọ nồi 30g, sa uyển tử 15g, hà thủ ô 30g, bạch chỉ 12g, đương quy 10g, xích thược 10g, đan sâm 15g, đảng sâm 15g, bạch truật 10g, thiên thoải 6g các vị rửa sạch đem sắc uống ngày một thang, mỗi đợt uống 15 ngày.

Chữa gan nhiễm mỡ: Cỏ nhọ nồi 30g, nữ trinh tử 20g, trạch tả 15g, đương quy 15g. Trường hợp gan nhiễm mỡ do nghiện rượu thì thêm: Cát căn 30g, chỉ củ tử (hạt khúng khếng) 15g, bồ công anh 15g; Người béo phì dẫn đến gan nhiễm mỡ thì thêm đại hoàng 6g, lá sen 15g. Sắc lấy nước uống, mỗi ngày một thang.

Chữa sốt xuất huyết nhẹ: Cỏ nhọ nồi 20g, lá trắc bá sao đen 12g, hoa hòe sao đen 12g, củ hoặc lá sắn dây 20g, cam thảo đất 16g. Sắc uống ngày một thang.

LINH ĐẠN

Tác dụng của cây rau khúc

Rau khúc còn có tên là khúc nếp, thủ khúc thảo, thủ nhĩ, hoàng hoa bạch ngải, phật nhĩ thảo, thanh minh thảo... Loại rau này được dùng như vị thuốc chữa cảm mạo phong hàn, ho nhiều đờm, chữa nhiễm độc đậu tằm, phong thấp đau nhức.

Rau khúc là loài cây thảo sống hằng năm, thân mảnh, cao chừng 10 - 20cm, có lông trắng mềm. Lá thuôn hình đĩa, có mũi nhọn, với lông mịn trắng ở mặt dưới. Cụm hoa hình bông hay hình chùy mọc ở ngọn. Lá bắc thuôn hình trái xoan, hoa cái và hoa lưỡng tính rất nhiều. Tràng hoa các mảnh có ba răng nhỏ, tràng hoa lưỡng tính phình to từ gốc đến đỉnh.

Quả bế thuôn dài. Loài rau khúc này mọc hoang dại ở các vùng nông thôn khắp nước ta, nhiều nhất ở các tỉnh miền Bắc và miền Trung; thường gặp trên các ruộng khô, bờ ruộng, ven đường...

Để làm thuốc, thường hái lá hoặc toàn cây, tốt nhất vào lúc trước khi cây ra hoa hoặc tuy đã có hoa nhưng chưa nở. Dùng tươi tốt nhất, nhưng cũng có thể phơi khô để dùng dần.

Rau khúc có nhiều biến loài, nhưng đều được sử dụng làm thuốc với cùng tác dụng. Theo Đông y, rau khúc có vị ngọt, tính bình; Vào 3 kinh Phế, Tỳ và Vị. Có công dụng khứ phong tán hàn, hóa đàm chỉ khái, lợi thấp, giải độc.

Dùng ngoài chữa lở ngứa ngoài da, phong chẩn mẩn tị, mụn nhọt sưng đau. Trong dân gian, ngoài công dụng làm bánh khúc ăn, thường dùng lá khúc để chữa ho, viêm chi phế quản.

Liều dùng: Ngày dùng 10 - 16g dưới dạng thuốc sắc hay thuốc hãm. Có thể thái nhỏ cho vào một ít đường, hấp trên nồi cơm cho uống. Dưới đây là một số bài thuốc dùng rau khúc.

Chữa cảm lạnh phát sốt, ho: Dùng toàn cây rau khúc khô 15 - 20g (hoặc 30 - 40g tươi), sắc nước uống trong ngày; có thể thêm tia tô, kinh giới, mỗi thứ 9g, cùng sắc uống.

Chữa viêm họng, hen suyễn nghẹt đờm: Dùng độc vị rau khúc khô 30g sắc uống; Hoặc thêm gừng, hành mỗi vị 10g cùng sắc uống. Còn có thể dùng: Rau khúc khô 30g, ma hoàng 6g, khoản đông hoa, hạnh nhân, bạch tiền, mỗi thứ 9g, sắc uống.

Chữa ho nhiều đờm: Dùng rau khúc khô 15 - 20g, đường phèn 15 - 20g, sắc nước uống trong ngày.

Chữa cao huyết áp: Dùng rau khúc khô 12g, câu đằng 9g, tang ký sinh 9g, sắc nước uống trong ngày.

Chữa đầy bụng, tiêu chảy: Dùng toàn cây rau khúc khô 30 - 60g, kê nội kim (màng mè gà) 1 cái, sắc nước uống trong ngày.

Chữa gân cốt sưng đau, chân và đầu gối sưng thũng, đòn ngã tổn thương: Dùng toàn cây rau khúc khô 30 - 60g, sắc nước uống trong ngày.

Chữa vết thương sưng tấy, vết thương không liền miệng: Dùng toàn cây rau khúc khô 30g, sắc nước uống trong ngày; đồng thời giã lá rau khúc tươi trộn với cơm giã nát đắp lên vết thương.

Chữa nhọt đầu đinh mới mọc: Dùng lá rau khúc tươi với cơm nguội và vôi hạt muối đắp lên nhọt.

Táo tàu giúp bồi bổ sức khỏe

Táo tàu còn gọi là đại táo, can táo, hồng táo... thuộc họ Táo. Đây là vị thuốc khá quen thuộc đối với bà con trong các thang thuốc Bắc. Táo tàu có công dụng bổ dưỡng sức khỏe, tăng cường sức đề kháng của cơ thể, bổ gan, tăng cường cơ bắp, hạ huyết áp, an thần, trị mất ngủ, hạn chế sự phát triển của tế bào ung thư...

Táo là một loại cây thân gỗ nhỏ, có thể cao trên 10m với các lá xanh bóng, và đôi khi có gai. Các hoa nhỏ, màu trắng hoặc ánh lục, quả hình trứng, khi còn non có màu xanh lục, vỏ trơn bóng, nhưng khi nó già hơn thì vỏ trở nên sẫm, khi chín có vỏ có màu đỏ. Mùa hoa tháng 4 - 5, mùa quả tháng 7 - 9. Người ta dùng táo tàu để ăn và làm thuốc.

Quả táo tàu khô có hình viên chùy, bên ngoài có màu đỏ nâu hoặc nâu tím. Trái có vết nhăn nheo rất sâu, cuối quả lõm vào, có vết tồn tại của cuống quả hoặc vết sẹo hình tròn, chất mềm mà nhẹ, bên ngoài vỏ quả mỏng, nhăn rúm, chất thịt màu nâu nhạt, có dầu dẻo, hạt quả hai đầu nhọn dài chừng 9 -

12mm, vỏ cứng, đập ra có nhân cứng màu trắng.

Theo Đông y, táo tàu vị ngọt tính ôn, vào hai kinh tỳ và vị, có tác dụng bổ tỳ, ích khí, dưỡng vị, sinh tân dịch, điều hòa doanh vệ, hóa giải các vị thuốc khác. Táo tàu cùng một số vị thuốc khác là những bài thuốc chữa bệnh rất hiệu quả.

- Trị nhiệt bệnh sau khi bị thương hàn làm khô miệng, nứt da, thích ngủ: Đại táo 10 quả, ô mai 10 quả, nghiền nát, trộn với mật làm thành viên to bằng hạt hạnh nhân, dùng để ngâm.

- Đau tim đột ngột: Ô mai 1 quả, táo tàu 2 quả, hạnh nhân 7 quả, tán nhỏ. Nam giới uống với rượu, nữ uống với giấm.

- Tiểu cầu máu giảm: Hồng táo 120g, vỏ nhân lạc 6g, sắc đặc uống ngày 3 lần.

- Trẻ em cam tẩu mã: Đại táo 1 quả, hoàng bá 6g, hai vị đốt thành than, tán nhỏ, sát vào răng.

- Mẩn ngứa ở trẻ em: Hồng táo (vừa đủ dùng, bỏ hạt), phèn chua sấy khô rồi tán thành bột, đắp lên chỗ mẩn ngứa.

- Dị ứng da: Táo tàu 10 quả, ăn liên tục, ngày 3 lần.

- Phù nề toàn thân: Hồng táo 1.000g, Đại kích 500g, đổ nước ninh 1 ngày đêm. Ngày uống 2 lần, mỗi lần 15g.

- Viêm gan vàng da: Táo tàu 200g, nhân trần 60g, tiêu sơn chi 30g, sắc uống ngày 2 lần (sáng, chiều).

- Ra mồ hôi trộm: Táo tàu, ô mai, rễ ma hoàng (mỗi loại 10g), sắc uống ngày 2 lần.

- Trĩ chảy máu: Hồng táo 200g, đường đỏ 60g, hòa nước uống, dùng trong nửa tháng.

- Trị tiêu chảy lâu ngày, bụng đầy, hư hàn: Phá cô chỉ, nhục đậu khấu... mỗi thứ 12g, mộc hương 6g, tán bột, trộn với táo nhục làm thành viên, ngày uống 3 lần, mỗi lần 12g. Uống với nước gừng.

Lưu ý những người đau răng, đờm, nhiệt, đầy bụng không nên dùng.

ĐAN LINH

Xử lý bất thường ở bao quy đầu

Chít hẹp bao quy đầu (BQĐ) nếu không được xử lý từ bé, khi trưởng thành rất dễ bị ung thư dương vật (UTDV). Trong khi phẫu thuật cắt da quy đầu là một phẫu thuật đơn giản khi phát hiện sớm ở trẻ và vết thương sẽ lành sau vài tuần phẫu thuật. Vì vậy, cha mẹ cần lưu ý kiểm tra khi sinh bé trai và chú ý những bất thường khi vệ sinh bộ phận sinh dục của bé.

PGS.TS Trần Ngọc Bích, Trưởng khoa Phẫu thuật Nhi, Bệnh viện Việt Đức cho biết, ở các nước trên thế giới, vấn đề này rất được quan tâm, nhưng ở Việt Nam hầu như bố mẹ của trẻ không ý thức được sự nguy hiểm, không biết tình trạng chít hẹp BQĐ ở trẻ là đáng ngại, không biết cả cách vệ sinh cho các bé trai.

Cũng theo PGS.TS Trần Ngọc Bích, hẹp BQĐ có thể là bẩm sinh, hoặc do vệ sinh không đúng cách gây viêm nhiễm. Khi tắm, bố mẹ nên rửa và lộn BQĐ cho con. Nếu thấy khó lộn hoặc BQĐ bị dính lại thì nên đi khám để chẩn đoán chít hẹp. Việc xử lý hẹp BQĐ ở trẻ khá đơn giản, chỉ cần cắt chỗ chít hẹp ở quy đầu.

Ngoài ra, còn có phương pháp nong nhưng theo nhiều bác sĩ, cách này dễ gây đau, vết rách dính lại gây viêm nhiễm và chít hẹp nhiều hơn. Vì vậy, tốt nhất là cắt bỏ cho trẻ càng sớm càng tốt (1 - 2 tuổi), muộn là trước tuổi dậy thì. Còn cắt muộn BQĐ, đầu dương vật đã có viêm mạn

tính biến đổi thành tiền ung thư hoặc ung thư thực sự, lúc này có xử lý cũng không có tác dụng phòng ngừa.

PGS.TS Trần Ngọc Bích cho hay, chít hẹp BQĐ là nguyên nhân hàng đầu gây UTDV. Bởi hẹp BQĐ bẩm sinh đã tạo ra sự ứ đọng lâu dài các chất tiết ở đầu dương vật, gây ra những kích thích và viêm nhiễm mạn tính, làm mất tác dụng của lớp biểu mô, tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình lây nhiễm một số virus qua đường quan hệ tình dục, trong đó có HPV là nguyên nhân gây UTDV. Trẻ bị chít hẹp đi tiểu khó khăn (chít nặng), nước tiểu bị ứ đọng nếu không được xử lý kịp thời sẽ dẫn đến viêm đường tiết niệu, ảnh hưởng tới thận, gây khó khăn trong quan hệ tình dục sau này và gây ung thư dương vật. Nếu viêm nhiễm gây ung thư, không phẫu thuật, ung thư di căn, gây nhiễm trùng máu, bệnh nhân tử vong.

Ung thư dương vật hiếm gặp ở trẻ được cắt bỏ BQĐ trước 7 tuổi với các biểu hiện: BQĐ không lộn hoặc khó lộn ra. Đối với trẻ em, một số trường hợp BQĐ chỉ để cho một lỗ rất nhỏ. Nước tiểu chảy ra đọng lại làm cho đầu dương vật to và phồng lên.

Sau khi trẻ tiểu xong, một lớp sau nước tiểu mới chảy ra hết. Trẻ thường bị viêm nhiễm BQĐ: Biểu hiện BQĐ sưng đỏ mọng nước, hay viêm đường tiết niệu (đái buốt, rất...). Các chất tiết cô đọng lại thành hạt, mảng trắng sờ vào như hạt đậu hoặc vòng nhẫn cứng ở đầu dương vật.

KIẾU ANH

Công dụng chữa bệnh của cây chó đẻ răng cưa

Hỏi: Ở địa phương tôi, người dân thường dùng cây chó đẻ răng cưa làm thuốc, nhưng không biết tác dụng. Mong Bản tin Phổ biến kiến thức giải thích công dụng chữa bệnh và hướng dẫn cách dùng cây này.

HÔNG PHONG
(Thạch Hà, Hà Tĩnh)

Lương y Vũ Quốc

Trung trả lời: Cây chó đẻ răng cưa có tên khoa học là *Phyllanthus urinaria* L., còn có tên khác là cam kiềm, rút đất, diệp hạ châu... thuộc họ thầu dầu (*Euphorbiaceae*). Là cây thảo cao 20 - 30cm, thân nhẵn, thường màu đỏ. Lá mọc so le, xếp thành hai dãy sát nhau trên các cành ngắn, trông như những lá kép hình lông chim. Hoa mọc ở kẽ lá, đơn tính cùng gốc, hoa đực ở ngọn cành, hoa cái ở cuối cành. Quả nang hình cầu có gai, mọc rủ xuống dưới lá. Cây mọc hoang ở bãi cỏ, ven đường, bờ ruộng, ven đê... Theo y học hiện đại, cây thuốc có chứa một số hoạt chất như phyllanthine, hypophyllanthine, alkaloids, flavonoids... và một số

enzym có tác dụng chữa viêm gan. Trong một nghiên cứu, 50% những yếu tố lây truyền trong máu của virus viêm gan B (sinh kháng thể bề mặt của viêm gan B) đã mất đi sau khi sử dụng 900mg *Phyllanthus* mỗi ngày sau 30 ngày điều trị.

Từ 2.000 năm nay, y học cổ truyền của các dân tộc trên thế giới đã sử dụng cây thuốc này chữa bệnh vàng da, bệnh lậu, đái tháo đường... Cây này còn có thể sử dụng chữa bệnh

ngoài da như lở loét, sưng nề, ngứa ngáy... bằng cách đắp thuốc tại chỗ, cành lá non còn được nghiên cứu chữa bệnh kiết lỵ kinh niên. Khi bị rắn cắn lấy ngay cây chó đẻ răng cưa tươi nhai nuốt nước, bã đắp vào chỗ rắn cắn. Theo kinh nghiệm của Hội Y học dân tộc Đà Nẵng, lấy 20g cây chó đẻ răng cưa băm nát nấu chung với 100g thịt lợn thái nhỏ nấu kỹ lấy nước đặc uống chữa viêm gan.

PV (ghi)

Chọn sữa cho con thông minh hơn

Hỏi: Tôi thấy nhiều bà mẹ rỉ tai nhau việc chọn sữa con uống để thông minh hơn thì chỉ nên dựa vào DHA trong sữa. Xin hỏi Bản tin Phổ biến kiến thức thông tin này đúng không?

HOÀNG THỊ THU TRANG (Khánh Hòa)

BS Đào Thị Yến Thủy, Trung tâm Dinh dưỡng TPHCM trả lời: "Chọn sữa đúng cách, nên bắt đầu dựa trên nhu cầu dinh dưỡng đặc thù của trẻ, căn cứ theo các chất dinh dưỡng cơ bản, thiết yếu như chất đạm, chất béo... cũng như các vi chất hay thiếu của trẻ nhỏ Việt Nam như canxi, sắt, iốt... Không nên quá chú trọng các chất thông minh được bổ sung thêm DHA, ARA vì những chất này chỉ có nhiệm vụ hoàn thiện thêm cho trẻ trong quá trình phát triển mà thôi chứ không phải là chất nền tảng".

Kết quả nghiên cứu khoa học lâm sàng do Viện Dinh dưỡng Quốc gia thực hiện gần đây đã khẳng định: Một công thức sữa tối ưu không nhất thiết phải đắt tiền. Nghiên cứu được thực hiện trên 560 trẻ chia làm 2 nhóm. Một nhóm sử dụng Dielac Alpha của Vinamilk và một nhóm sử dụng các nhãn sữa ngoại đắt tiền khác. Kết quả cho thấy, công thức sữa Dielac Alpha của Vinamilk cho hiệu quả tương đương về mặt phát triển chiều cao và hiệu quả hơn về mặt phát triển cân nặng.

Các nghiên cứu trên thế giới hiện vẫn khẳng định: Trí thông minh của một người phụ thuộc 70% vào tính di truyền, 30% vào những nhân tố khác như môi trường sống, môi trường giáo dục, phương pháp giáo dục, chế độ dinh dưỡng phù hợp...".

HA (ghi)

Ho nhiều là... bệnh hen?

Ảnh minh họa

Hỏi: Con tôi gần 3 tuổi, tuần rồi cháu bị ho và sốt rất cao. Đến bệnh viện khám và xét nghiệm máu, chụp phim X - quang, bác sĩ cho toa thuốc uống 4 ngày với chẩn đoán viêm tiểu phế quản. Nhưng mới uống được 2 ngày thì cháu bị sổ mũi, biếng ăn và uể oải, cứ uống hết thuốc hạ sốt là sốt lại, tôi có nên đợi uống hết toa thuốc (4 ngày) hay đến bệnh viện

khám lại? Ho, sốt, sổ mũi lâu ngày có bị chuyển thành bệnh hen suyễn không?

LÊ ĐIỂM ÁI
(quận 2, TPHCM)

TS.BS Phan Hữu Nguyệt Diễm trả lời: Bé có ho và sốt rất cao, có chụp hình phổi được chẩn đoán là viêm tiểu phế quản. Thông thường một bé bị viêm phổi phải uống kháng sinh tối thiểu là 5 ngày, không có hại gì cho cháu cả, nhưng sau 2

ngày chị nên cho cháu đến khám lại để bác sĩ quyết định là sẽ tiếp tục thuốc cũ hay đổi thuốc. Nếu cháu có triệu chứng sốt cao hơn, ho nhiều hơn, không uống được, li bì hay thở bất thường, chị nên mang cháu đến bệnh viện khám lại ngay không chờ đến hẹn. Cháu chỉ ho và sốt lần đầu nên hiện tại chưa có cơ sở để kết luận bé có bị hen hay không.

PV (ghi)

Lý giải nguyên do sợ người lạ

Hỏi: Em năm nay 20 tuổi, đang học đại học. Từ nhỏ em sống khép kín và không có bạn bè bình thường như người khác, em sợ nói chuyện với người lạ dù em cũng muốn vui vẻ hoạt bát như các bạn. Gần đây, em hay có những suy nghĩ bi quan, tiêu cực dù không có điều gì tệ hại xảy ra. Như vậy có phải em bị bệnh tâm thần không?

HUỖNH NGUYỄN KH. NG.
(quận 3, TPHCM)

BSCK II Lê Quốc Nam trả lời: Với những dấu hiệu mà em kể thì có thể em

bị trầm cảm. Người bị bệnh này thường cảm thấy chán nản, không muốn đi chơi, hay bi quan, làm việc không hiệu quả, luôn nghĩ mình thấp kém, hay nghĩ đến cái chết, nhìn tương lai rất ảm đạm... Nếu kèm theo lo âu thì thường hay cảm thấy sợ sệt, hồi hộp... Những người này cũng hay có những vấn đề về tâm lý. Em nên đến phòng khám tâm lý y khoa để được chẩn đoán chính xác và điều trị phù hợp, kết hợp giữa thuốc và tâm lý liệu pháp.

PV (ghi)

Ảnh minh họa

Đèn điều hòa nhấp nháy do lỗi gì?

Hỏi: Máy điều hòa nhiệt độ khi bật lên bị nhấp nháy đèn rồi không hoạt động nữa. Hiện tượng này có phải là máy hỏng? Do nguyên nhân gì? Có thể khắc phục bằng cách nào?

NGUYỄN HOÀNG LÂM
(Nguyễn Khang, Hà Nội)

Anh Đặng Văn Xúng, Công ty Dịch vụ Kỹ thuật Sơn Lâm trả lời: Đèn điều hòa bị nhấp nháy là tín hiệu báo lỗi. Nếu máy báo lỗi ngay sau khi bật lên thì nguyên nhân có thể do quạt làm lạnh hỏng hoặc có vấn đề với mạch. Nếu khi bật máy lên, máy vẫn chạy bình thường trong một thời gian ngắn khoảng 30 phút - 1 tiếng, rồi mới ngừng hoạt động thì có thể do sự cố về mạch. Tuy nhiên, bảng mạch điều hòa có rất nhiều chi tiết, yếu tố khác nhau nên lỗi mạch

cũng có nhiều nguyên nhân, cần có thiết bị đo thực tế mới có thể xác định được.

Thiết bị bảo vệ cục nóng bên ngoài cũng có thể cấp tín hiệu ngắt nguồn điện ra cục ngoài nếu cục ngoài không chạy, hoặc có vấn đề về kỹ thuật, khiến cho đèn báo lỗi nhấp nháy và máy không hoạt động. Nguyên nhân có thể do máy không ngắt khi đã đạt nhiệt độ chuẩn, hoặc máy bị thiếu gas, hoặc có sự cố với block.

Tất cả các nguyên nhân trên đều cần được thợ kỹ thuật kiểm tra và khoanh vùng xác định lỗi chính xác để có cách khắc phục. Tốt nhất, khi máy đã báo lỗi, chúng ta không nên tiếp tục cho máy hoạt động, và cần gọi thợ sửa chữa kịp thời.

TRỌNG LÊ (ghi)

Đèn nhấp nháy là tín hiệu báo lỗi điều hòa

Giải đáp thắc mắc về vấn đề xã hội

Chuyển đổi doanh nghiệp nhà nước sang công ty cổ phần

Hỏi: Công ty tôi được chuyển đổi từ doanh nghiệp nhà nước sang công ty cổ phần từ cuối năm 2007 nhưng phần vốn nhà nước vẫn chiếm 80%. Tôi muốn hỏi trong trường hợp chuyển đổi này thì công ty tôi có phải ký hợp đồng lao động với chủ tịch hội đồng quản trị, giám đốc, kế toán trưởng của công ty không? Nếu có thì ai là người ký hợp đồng với những người trên?

NGUYỄN ĐÌNH MINH (Thanh Hóa)

LS Trần Mạnh Dũng trả lời: Khoản 2, Điều 2 Nghị định số 44/2003/NĐ-CP ngày 9/5/2003 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Bộ luật Lao động về hợp đồng lao động có quy định không áp dụng hợp đồng lao động đối với các trường hợp sau:

- Những người thuộc đối tượng điều chỉnh của Pháp lệnh cán bộ, công chức.

- Đại biểu Quốc hội, đại biểu hội đồng nhân dân các cấp chuyên trách, người giữ các chức vụ trong cơ quan của Quốc hội, Chính phủ, ủy ban nhân dân các cấp, tòa án nhân dân và viện kiểm sát nhân dân được Quốc hội hoặc hội đồng nhân dân các cấp bầu hoặc cử ra theo nhiệm kỳ.

- Người được cơ quan có thẩm quyền bổ nhiệm giữ chức vụ tổng giám đốc, phó tổng giám đốc, giám đốc, phó giám đốc, kế toán trưởng trong doanh nghiệp nhà nước.

- Thành viên hội đồng quản trị doanh nghiệp.

- Những người thuộc tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội hoạt động theo quy chế của tổ chức đó.

Ảnh minh họa

- Cán bộ chuyên trách công tác Đảng, công đoàn, thanh niên trong các doanh nghiệp nhưng không hưởng lương của doanh nghiệp.

- Xã viên hợp tác xã theo Luật Hợp tác xã không hưởng tiền lương, tiền công.

- Sĩ quan, hạ sĩ quan, chiến sĩ, quân nhân chuyên nghiệp và viên chức trong lực lượng quân đội nhân dân, công an nhân dân.

Như vậy, căn cứ vào hướng dẫn nêu trên thì chủ tịch hội đồng quản trị, giám đốc, kế toán trưởng công ty bạn thuộc một trong các trường hợp không áp dụng hợp đồng lao động.

HỒNG ANH (ghi)

Giải đáp thắc mắc về vấn đề xã hội

Những thủ tục để công ty 100% vốn nước ngoài nhập xe

Hỏi: Trường hợp Công ty 100% vốn nước ngoài cần mua 1 chiếc ô tô mới (nguyên chiếc) 7 chỗ ngồi từ nước ngoài (Hàn Quốc). Vậy xin được hỏi thủ tục cũng như thuế nhập khẩu loại xe này đối với công ty 100% vốn nước ngoài?

NGUYỄN BẢO
(Hà Nội)

Trả lời: Trường hợp việc nhập khẩu ô tô nhằm mục đích tạo tài sản cố định cho doanh nghiệp thì sẽ được miễn thuế nhập khẩu, nếu như phương tiện đó nằm trong dây chuyền công nghệ được Bộ Khoa học và Công nghệ xác nhận (theo quy định tại Thông tư số 59/2007/TT-BTC của Bộ Tài chính ngày 14/06/2007 hướng dẫn thi hành thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu). Nếu việc nhập khẩu ô tô để sử dụng vào mục đích khác, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài phải đề nghị UBND tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương (nơi

Ảnh minh họa

đã cấp giấy Chứng nhận đầu tư cho doanh nghiệp) cấp Giấy phép kinh doanh hoạt động mua bán hàng hóa và các hoạt động liên quan trực tiếp đến mua bán hàng hóa. Sau khi có giấy phép này, doanh nghiệp mới thực hiện được thủ tục mua ô tô ở nước ngoài (theo Nghị định số 23/2007/NĐ-CP của Chính phủ ngày 12/02/2007 quy định chi tiết Luật Thương mại về hoạt động mua bán hàng hóa và các hoạt động

liên quan trực tiếp đến mua bán hàng hóa của doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài tại Việt Nam), Thuế suất thuế nhập khẩu của xe ô tô trên 5 chỗ ngồi là 60% (theo Quyết định 106/2007/QĐ-BTC của Bộ Tài chính ngày 20/12/2007 về việc ban hành Biểu thuế xuất khẩu, Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi). Thủ tục nhập khẩu phương tiện vận tải được thực hiện theo thủ tục chung, quy định tại Luật Hải quan. **PV (ghi)**